

N:o 237.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående
uppförande i Boden av ett exercishus för artilleripjäser;
given Stockholms slott den 14 april 1913.*

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvärens ärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgiva,

att av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar ett belopp av åttatusen åttahundra kronor må tagas i anspråk för uppförande inom Boden-Karlsborgs artilleriregementes kasernetablissemang i Boden av ett exercishus för artilleripjäser.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

David Bergström.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 14 april 1913.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Bergström, anförde vidare:

Regements-
chefens fram-
ställning.

»Uti underdånig skrivelse den 27 november 1912 har chefen för Boden-Karlsborgs artilleriregemente anmält, att det icke är möjligt att förlägga utbildningen med artilleripjäser endast till den del av året, då blidare väderlek råder i Boden, enär i så fall säkerligen icke skulle medhinnas en än så torftig sådan utbildning med samtliga slag av pjäser, att utbildningen emellertid icke utan fara för personalens hälsa kan vintertid i Boden bedrivas utomhus, enär personalen under utbildningen i allmänhet är ganska stillastående och icke kan genom beklädnad behålla kroppsvärmen, att en år 1907 inom regementets kasernetablissemang uppförd fältförrådsbyggnad för rörliga bestyckningen hittills kunnat till en del användas för övningsändamål, i det att därstädes vintertid bedrivits utbildning med artilleripjäser, jämväl riktövningar, samt att denna byggnad emellertid hädanefter måste tagas i anspråk för sitt egentliga ändamål.

Regementschefen har vidare framhållit, att ifrågakvarande utbildning icke lämpligen kan förläggas till regementets exercishus — där utbildningen till fot utan pjäser försiggår — ty golvet skulle måhända icke kunna uppbära pjäsernas tyngd (över 12 ton), varförutom där icke kunna anordnas fältmässiga mål eller beredas för riktövningarna erforderliga siktlinjer.

Regementschefen har därför föreslagit, att inom regementets etablissemang uppföres ett särskilt exercishus för artilleripjäser, samt har låtit uppgöra ritning därtill. Detta hus skulle förses med dörrar å båda långsidorna men med fönster endast på den ena samt förläggas å sådan plats, att riktövningar kunna genom dörrarna företagas mot mål uppställda runt hela horisonten, med undantag av å tvenne mindre sektorer i ungefär ostlig och västlig riktning från huset, inom vilka dessutom växande skog till större delen lägger hinder i vägen för riktövningar. I huset skulle finnas tre eldstäder, så att detsamma kan nödortftligen uppvärmas, då exercis äger rum och riktövningar mot den öppna terrängen ej företagas. Att handhava stål- och järnmateriel vid de köldgrader, som förekomma i Boden, har regementschefen nämligen ansett ej låta sig göra, med mindre övningslokalerna hållas något uppvärmda, varjämte han ansett hänsynen till personalens skyddande mot kölden betinga tillvaron av eldstäder. På det att huset måtte kunna användas även sedan mörkret under vinterdagarna tidigt inträtt, skulle elektrisk belysning inledas i huset.

Kostnaden har regementschefen beräknat till 10,000 kronor.

Slutligen har regementschefen anmält, att i det föreslagna huset skulle vid behov kunna inrymmas plats för 100 hästar, varigenom regementets behov av stallutrymme skulle bliva tillgodosett; ty för närvarande finnes inom etablissemanget blott 46 spiltor, men vid vissa tillfällen måste mångdubbelt större antal hästar där kunna uppställas.

Kommandanten i Boden har tillstyrkt framställningen.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har vitsordat behovet av en särskild byggnad för utbildningen med artilleripjäser vintertid. Under förutsättning att byggnadens väggar utföras endast av 2,5 cm. bräder och taket av dylika bräder med täckning av papp, har departementet emellertid ansett den föreslagna uppvärmningen medelst tre stycken kaminer bliva fullständigt otillräcklig med hänsyn till den stränga köld, som under långa tider kan råda i Boden. På grund härav har departementet funnit byggnaden böra vinterbonas genom anbringande av en innerpanel av dubbla bräder med mellanliggande papp samt innanfönster, vilket arbete skulle draga en ytterligare kostnad av tvåtusenfemhundra kronor. Departementet har hemställt om bemyndigande att låta utföra exercishuset i enlighet med den uppgjorda ritningen med iakttagande av nyss angivna ändringar i byggnadssättet, samt att kostnaden för byggnaden i fråga med belopp av högst 12,500 kronor måtte få bestridas av den del av anslaget till fullbordande av Bodens fästning,

Arméförvaltningens yttrande.

som avsetts för uppförande av nyssnämnda kasernetablissemang och vilken enligt departementets uppfattning därtill lämnar tillgång.

Departements-
chefen.

I likhet med myndigheterna anser jag det nödvändigt, att inom Boden-Karlsborgs artilleriregementes kasernetablissemang uppföres ett särskilt exercishus för artilleripjäser. I avseende å sättet för byggnadens uppförande ansluter jag mig till det av fortifikationsbefälhavaren i Boden utarbetade, av regementschefen framlagda förslag. Kostnaderna kunna härigenom begränsas till 10,000 kronor.

Vad angår sättet för kostnadernas gäldande, så har en behållning av nära 100,000 kronor uppstått på den del av extra ordinarie anslaget till fullbordande av befästningsarbetena vid Boden, som avsetts för uppförande av nyss nämnda kasernetablissemang. Denna behållning ingår emellertid i den »sammanförda behållning» om 491,200 kronor, som finnes omnämnd i det vid innevarande års statsverksproposition fogade utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden (sid. 186); och då i den »sammanförda behållningen» ingå även alla andra besparingar å de under berörda anslag *beräknade* beloppen samt just med hänsyn till befintligheten av densamma en till 490,000 kronor uppgående återstod av det beräknade anslaget ännu är oanvisad, finnas således endast 1,200 kronor tillgängliga för nu ifrågavarande ändamål. Då någon ytterligare anvisning å berörda anslag, utöver den som redan äskats vid årets riksdag, icke torde böra nu ifrågakomma, synes återstoden av den beräknade kostnaden för ifrågavarande byggnads uppförande lämpligen böra utgå från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar, vilka därtill lämna tillgång.

Jag hemställer därför, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgiva,

att av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar ett belopp av åttatusen åttahundra kronor må tagas i anspråk för uppförande inom Boden-Karlsborgs artilleriregementes kasernetablissemang i Boden av ett exercishus för artilleripjäser».

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle till Riksdagen avlästas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Kurt Belfrage.